

* 0 1 - 0 0 9 - 0 0 1 2 3 1 *

DI-009-001231

Seat No. _____

B. R. S. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2015

Farm Management : ELE - 8, ELT - 243

Faculty Code : 009

Subject Code : 001231

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

1 નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : 20

(1) ખેતમજૂરે લઘુત્તમ વેતન દર મેળવવા ઓછામાં ઓછું કેટલા કલાક કાર્ય કરવું જરૂરી છે ?

(અ) 6 કલાક

(બ) 8 કલાક

(ક) 10 કલાક

(ડ) 12 કલાક

(2) વર્ષ દરમ્યાન ખેતીકાર્યમાં જરૂરી ટોપલા, દોરડા, સાવરણા વગેરે વસ્તુઓની ખરીદી મૂડીનો કયો પ્રકાર ગણાશે ?

(અ) અનાવર્તક

(બ) કાયમી

(ક) આવર્તક

(ડ) ત્રણેય

(3) ક્ષેત્ર પર એક જોડી બળદોની ખરીદી કરી હોય તો તે મૂડીનો કયો પ્રકાર ગણાશે ?

(અ) ચાલુ મૂડી

(બ) વાર્ષિક મૂડી

(ક) કાયમી મૂડી

(ડ) એકેય નહિ

(4) ઘઉંના પાકને કયું હવામાન અનુકૂળ નથી ?

(અ) ઠંડું - સૂકું

(બ) ભેજવાળુ - ઠંડું

(ક) ગરમ - ભેજવાળુ

(ડ) સૂકું - ઠંડું

- (5) પાક વીમા ખર્ચનો મૂડીના કયા પ્રકારમાં સમાવેશ કરશો ?
- (અ) વાર્ષિક (બ) કાયમી
(ક) અનાવર્તક (ડ) એકેય નહીં.
- (6) ખેતમજૂરની કાર્યશક્તિ વધારવા કયા પગલાં લેશો ?
- (અ) સામાજિક સગવડતા વધારવી.
(બ) ખેત-મજૂરને માન-પાન આપવું.
(ક) કામમાં - ભૂલ કરે તો સજા-દંડ કરવો.
(ડ) એકેય નહીં.
- (7) ક્ષેત્ર પર જરૂરી મકાન માટેના ખર્ચનો કઈ મૂડીમાં સમાવેશ કરશું ?
- (અ) કાયમી (બ) આવર્તક
(ક) ચાલુ (ડ) વાર્ષિક
- (8) જમીનની ફળદ્રુપતા વધારવા લીલા પડવાસ તરીકે કયો પાક પસંદ કરશો ?
- (અ) મગફળી (બ) ડાંગર
(ક) શણ (ડ) સોયાબીન
- (9) ક્ષેત્ર પર યંત્રોના બળતણના ખર્ચને મૂડીનો કયો પ્રકાર ગણાશે ?
- (અ) અનાવર્તક (બ) આવર્તક
(ક) કાયમી (ડ) ત્રણેય
- (10) કોડિનાર વિસ્તારમાં રોકડીયા પાક તરીકે નીચેનામાંથી કયો પાક લેવામાં આવે છે ?
- (અ) મકાઈ (બ) ડાંગર
(ક) ઘઉં (ડ) શેરડી
- (11) ગુજરાત રાજ્યમાં બાગાયતી ઝોન તરીકે કયો પ્રદેશ પ્રચલિત છે ?
- (અ) ઉ.ગુજરાત (બ) સૌરાષ્ટ્ર
(ક) દ. ગુજરાત (ડ) ભાલ પ્રદેશ

(12) કુશળ મજૂર કોને કહેશો ?

- (અ) માનસિક તંદુરસ્તી સારી હોય
(બ) શારિરીક શ્રમ કરતા હોય
(ક) માનસિક અને શારિરીક શ્રમ કરતાં હોય
(ડ) દેખરેખ રાખવાની જરૂર પડે તેવા મજૂરો

(13) પશુઓને ઘાસચારા અને રાજદાણ જેવા ખોરાકી ખર્ચને મૂડીનો કયો પ્રકાર ગણાશો ?

- (અ) વાર્ષિક મૂડી (બ) કાયમી મૂડી
(ક) અનાવર્તક મૂડી (ડ) ત્રણેય

(14) એક હેક્ટર = કેટલા એકર જમીન થાય ?

- (અ) 5 (બ) 100
(ક) 2.5 (ડ) 10

(15) મજૂર સંગઠન કયા ક્ષેત્રમાં હોતું નથી ?

- (અ) કૃષિ (બ) ઉદ્યોગ
(ક) સેવા (ડ) મનોરંજન

(16) બાજરીના પાકને નીચેનામાંથી કયું હવામાન અનુકૂળ આવશે ?

- (અ) સૂકું અને ઠંડું (બ) ઠંડું અને ભેજવાળું
(ક) ગરમ અને ભેજવાળું (ડ) એકેય નહીં

(17) કયો પાક દરિયાઈ વિસ્તારથી માંડી હિમાલય વિસ્તારમાં વાવેતર થઈ શકે ?

- (અ) બાજરી (બ) મકાઈ
(ક) ડાંગર (ડ) ઘઉં

(18) જમીન મહેસૂલ ખર્ચને મૂડીના કયા પ્રકારમાં ગણાશો ?

- (અ) વાર્ષિક (બ) કાયમી
(ક) અનાવર્તક (ડ) નાણાકીય

(19) ઈસબગુલ પાકને કેવું હવામાન અનુકૂળ આવશે ?

- (અ) ગરમ-ભેજવાળુ (બ) ઠંડુ - સુકું
(ક) સુકું - ગરમ (ડ) એકેય નહીં

(20) કૃષિ બીજ કેન્દ્રો દ્વારા ખેડૂતોને વાવેતર કરવા માટે જે બિયારણ આપવામાં આવે છે તે કયા નામે ઓળખાય છે.

- (અ) પાયાનું બીજ (બ) સર્ટિફાઇડ બીજ
(ક) બ્રિડર્સ બીજ (ડ) ખાત્રીવાળુ બીજ

2 પાક યોજનાની વ્યાખ્યા લખી, ગીર-સોમનાથ જિલ્લાની 10 હેક્ટર પિયત જમીનની બે વર્ષની પાક યોજના તૈયાર કરો. 10

3 ખેત મજૂરના વેતનદરને અસર કરતાં પરિબળો ચર્ચો 10

અથવા

3 ચાલુક્ષેત્ર દરમ્યાન કરવામાં આવતા ખર્ચાઓ સમજાવો.

4 નીચેનામાંથી કોઈ એક પ્રશ્નનો વિગતે જવાબ લખો : 10

- (1) અનાવર્તક મૂડીના પ્રકારોને સમજાવો.
(2) આવર્તક મૂડીના પ્રકારોને લખો.

5 ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) 10

- (1) કૌટુંબિક મજૂરી
(2) પ્રમાણિત બીજ (સર્ટિફાઇડ સીડ)
(3) મૂડીની જરૂરિયાત નક્કી કરીને ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દાઓ.

6 ખેતમજૂર એટલે શું ? ખેતમજૂરની કાર્યશક્તિ વધારવાની પદ્ધતિઓ સમજાવો. 10